

බුද්ධ ධර්මය විෂය නිර්දේශය

8 වන ශ්‍රේණිය
(වර්ෂ 2009 සිට ක්‍රියාත්මකයි)

ආගම් දෙපාර්තමේන්තුව
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය
මහරගම

විෂය හැඳින්වීම

ශ්‍රී සම්බුද්ධ ධර්මය සෘජුව ම ජීවිතයට ප්‍රායෝගික ව එක් වූ විෂයයකි. ප්‍රායෝගිකත්වයෙන් තොර බුදුදහමක් කිසිසේත් ප්‍රයෝජනයක් නොමැති බව බුදුරදුන් දැඩි ලෙස අවධාරණය කර ඇත. ධර්මය ඇසීම, දැනුම ලබා ගැනීම සඳහා වූ සරලම අවස්ථාව වේ. එතෙකින් නොනැවතී ධර්මය අනුව චිත්තනය මෙහෙයවමින් ධර්මය ප්‍රත්‍යක්ෂයක් බවට පත්කර ගැනීම අත්‍යවශ්‍යය.

ආගම් විෂයයනට පාසල් කාල සටහනෙහි වෙන් ව ඇත්තේ සතියකට කාලවිෂේද දෙකක් පමණි. ඒ කාලය තුළ බුදු දහම දරුවන් තුළ ප්‍රායෝගිකරණය කිරීම භාරදුර කාර්යයක් වී ඇත. බොහෝ පාසල්හි බුද්ධ ධර්ම විෂයය ඉගැන්වීම සඳහා බුද්ධ ධර්මය විෂයය පුහුණු ගුරු භවතුන් නොමැත. ඉතා අපහසුවෙන් වෙනත් විෂය පුහුණු ගුරු භවතෙකුට විටෙක පැවරෙන බුද්ධ ධර්ම විෂයය ඉගැන්වීම පූර්ණ දැනුමක් අත්කර ගැනීමට තරම්වත් සමත් වී නැත.

එබැවින් නව සහප්‍රකයේ විෂයමාලා ප්‍රතිසංස්කරණය, ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රමවේදයන්හි පර්යේෂණාත්මක වෙනස, ආගම් විෂයය විද්‍යාර්ථීන් තුළට ජීවිත ප්‍රත්‍යක්ෂයක් වීම සඳහා වූ ප්‍රායෝගික ක්‍රියාකාරකමක් බවට පත් කිරීමට ඉඩ ලැබීම නව පියවරක් ලෙස සඳහන් කරමි. විශාල දැනුම් සම්භාරයක් හිමිකර දිය යුතුය යන ආකල්පයෙන් මෙතෙක් මේ විෂයය දෙස අවධානය යොමු කළ භවතුනට මේ නව ක්‍රම වේදය පිළිබඳ මතුපිට පරීක්ෂාවෙක දී ස්වකීය අදහස සනාථ නොවන බවක් දැක්මෙන් යම් විවාදාත්මක බවක් මතු වුව ද ගුරු පුහුණුව තුළ අදාළ ගුරු භවතුන් නො අඩු විෂය දැනුමක් සහිත ව සිසුන් මෙහෙය විය යුතු ආකාරය පැහැදිලි කෙරෙනු ඇත.

ඒ අනුව බුද්ධ ධර්ම විෂයය ගවේෂණාත්මක ක්‍රියාකාරකමක් ලෙස පන්ති කාමරයට ප්‍රවේශවනු ඇත. සොයා යෑමේ සක්‍රිය ඉගෙනුමක් තුළ පෙරට වඩා ප්‍රත්‍යක්ෂකරණයක පෙරළියක් දරුවන් තුළ ගොඩනැගී දහම අනුව දැහැමි වනු ඇතැයි අපේක්ෂිතය. සිසුන් තුළ සමබර පෞරුෂයක් ඇති කිරීමට බුද්ධ ධර්ම විෂය මෙහෙයවමින් එදිනෙදා ජීවිත අභියෝගවලට සාර්ථකව මුහුණ දිය හැකි සිසු පරපුරක් බිහිකිරීමට ගවේෂණාත්මක ශක්තියක් ලබාදීම නව ක්‍රමවේදයන්හි සමාරම්භක අවස්ථාව වේ. ස්වආධ්‍යාත්මීය සංවර්ධනය මෙන් ම සාමූහික ව කටයුතු කිරීමට හුරුකරමින් අධ්‍යාපනයෙහි සියලු අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීමට බුද්ධ චරිතය, බුද්ධ ධර්මය, ශාසන ඉතිහාසය ආදී ක්ෂේත්‍ර තුළින් මතුකර ගත් නිපුණතා සංඛ්‍යාත්මක වශයෙන් ප්‍රමාණකර ඒ ඒ ශ්‍රේණීන් වෙත යොමු කර ඇත. භයවන ශ්‍රේණියේ සිට එකොලොස්වන ශ්‍රේණිය දක්වා එකම නිපුණතාවක් සාධනය කර ගැනීමට ඒ ඒ ශ්‍රේණිවල දී අදාළ නිපුණතාවයෙහි නිපුණතා මට්ටම් හඳුන්වා දී ඇත. නිපුණතා මට්ටම සාධනය කර ගැනීම සඳහා වූ ක්‍රියාකාරකමක් සාමූහික ව ගවේෂණය කිරීමට යොමුවන ගුරු ශිෂ්‍ය දෙපිරිසම පන්ති කාමරයේ දී සක්‍රිය ව සහභාගිවෙමින් ධර්ම ප්‍රත්‍යක්ෂකරණයෙහි යම් සුභදායක නව ප්‍රවේශයක් ලබා ගනු ඇතැයි බුද්ධ ධර්ම විෂය තුළින් අපේක්ෂා කර සිටී.

විෂයයේ අරමුණු

විෂයයේ මූලික ඉගැන්වීම් අධ්‍යයනය කොට ලෝකය සහ ජීවිතය හඳුනා ගනිමින් අභියෝග ජයග්‍රහණය කිරීමට හැකි දරු පරපුරක් බිහි කර ගැනීම.

බෝසත් වර්තය, බුද්ධ වර්තය සහ ආදර්ශවත් වර්ත කථා ඇසුරු කිරීම තුළින් බෞද්ධ පෞරුෂය ගොඩනගා ගැනීමට හුරු කර ගැනීම.

ශාසන ඉතිහාසය සහ ශ්‍රී ලාංකික උරුමය හැඳින් එමගින් නූතන වගකීම් ඉටු කිරීමට හැකි අභිමාන පූර්වක ශ්‍රී ලාංකික බාල පරපුරක් ගොඩනගා ගැනීම.

බෞද්ධ ශිෂ්ටාචාරයෙහි සුවිශේෂී අංග අධ්‍යයනය කරමින් බෞද්ධ අන්‍යන්‍යතාව සහ සහජීවනයෙන් ක්‍රියා කිරීමේ අනවරත හුරුවක් වර්තායනය කර ගැනීම.

විෂය නිර්දේශය 8 ශ්‍රේණිය

නිපුණතාව	ශ්‍රේණියට අදාළ නිපුණතා මට්ටම	විෂය අන්තර්ගතය
01. බුදු දහමට අනුව ජීවිතය හා ලෝකය හැඳින්වෙන ක්‍රියා කරයි.	<p>1.1 කුශලාකුශල කර්මවලට අනුරූප විපාක ඇති බව පිළිගෙන ධර්ම වර්යාවෙහි යෙදෙයි.</p> <p>1.2 දුක පිළිබඳ බෞද්ධ විග්‍රහය තේරුම් ගෙන දුක්ඛිත අවස්ථාවන් හි නුවණින් හා විර්යයෙන් ක්‍රියා කරයි.</p> <p>1.3 දුකට ප්‍රධාන හේතුව තෘෂ්ණාව බව පිළිගෙන සමාජයේ බහුභාණ්ඩික සංකීර්ණ බවින් මිදුණු ජීවිතයක් ගොඩනගා ගැනීමට ක්‍රියා කරයි.</p>	<p>කුශලාකුශල කර්ම සහ විපාක (දසකුසල් - දසඅකුසල්, සම වරියා - විසම වරියා, ධම්ම වරියා - අධම්ම වරියා)</p> <p>දුක්ඛාර්ය සත්‍යය</p> <p>දුක්ඛ සමුදය ආර්ය සත්‍යය</p>
02. තෙරුවන් ගුණ හැඳින්වූ වර්තායනය කරයි.	<p>2.1 බුද්ධ වර්තයෙහි සුවිශේෂී අභියෝගාත්මක අවස්ථා අධ්‍යයනය කර ජීවිත අභියෝග ජය ගැනීමට ක්‍රියා කරයි.</p> <p>2.2 බුදු සිරිතෙන් ආදර්ශ ගෙන තම සමාජ ජීවිතය හැඩ ගසා ගනියි.</p> <p>2.3 “සුපට්ඨනෝ” පාඨයෙහි ඇතුළත් සහගුණ ඇසුරෙන් තම පෞරුෂය ගොඩ නගා ගැනීමට ක්‍රියා කරයි.</p>	<p>කිඹුල්වත්පුර ගමනේ සිට අවසාන වස් විසීම දක්වා බුදු සිරිතෙහි සුවිශේෂී අභියෝගාත්මක අවස්ථා</p> <p>බුද්ධ වර්තයෙන් ප්‍රකටවන සමාජ ආචාර ධර්ම</p> <p>සංසරත්තයේ ගුණ</p>
03. ජීවන රටාව හැඩගසා ගැනීමට බෞද්ධ ඉගැන්වීම් හා ශ්‍රාවක ශ්‍රාවිකා වර්ත උපයෝගී කර ගනියි.	<p>3.1 බෞද්ධ සිරිත් විරිත් හි පෞද්ගලික හා සාමාජික වැදගත්කම දැන ඒවා ආදර්ශනය කරයි.</p> <p>3.2 බුද්ධානුස්සති භාවනාව ඇසුරෙන් බුදුගුණ දැක ශ්‍රද්ධාවෙන් ක්‍රියා කරයි.</p> <p>3.3 ශ්‍රාවක වර්ත ආදර්ශයට ගෙන තම ජීවිතය හැඩගසා ගනියි.</p>	<p>ජීවිතයෙහි මූලික වැදගත් අවස්ථාවන්හි දී බෞද්ධ සිරිත් විරිත් අනුගමනය කිරීමේ වැදගත්කම</p> <p>බුද්ධානුස්සති භාවනාව</p> <p>ආනන්ද භාමුදුරුවෝ</p>

<p>04. බෞද්ධ සාරධර්ම අගය කරමින් පිළිපදියි.</p>	<p>3.4 ධම්මපද ගාථා ඇසුරෙන් තමජීවන දර්ශනය හැඩගසා ගැනීමට ක්‍රියා කරයි.</p> <p>3.5 තම ආචාර ධර්ම ගොඩනගා ගැනීමට හික්ෂු චිත්තයෙහි සේඛ්‍යා ධර්ම අදාළ ලෙස උපයෝගී කර ගනියි.</p>	<p>“අසාරේ සාර මනිනෝ” ධම්මපද ගාථා දෙක</p> <p>සේඛ්‍යා ධර්ම - පරිමණ්ඩල වග්ග, කබල වග්ග, සුරු සුරු වග්ග</p>
<p>05. ජීවී අජීවී පරිසරයට හිතකාමීව හැසිරෙයි.</p>	<p>4.1 පංච ශීලයෙහි විශ්ව සාධාරණ බව පිළිගෙන පන්සිල් සුරකින සහ අගයන සමාජයක් ගොඩනගා ගැනීමට දායක වෙයි.</p> <p>4.2 බෞද්ධ නිර්ණායක ඇසුරෙන් මිත්‍ර අමිත්‍ර ලක්ෂණ හැඳින්වෙන නිවැරදි මිත්‍ර සම්බන්ධතා ගොඩනගා ගනියි.</p>	<p>පංචශීලයේ විශ්ව සාධාරණ බව</p> <p>මිත්‍ර සම්බන්ධතා (කල්‍යාණ මිත්‍ර සම්පන්නිය - ළමා අපයෝජන)</p>
<p>06. බෞද්ධ ශාසන ඉතිහාසය හා ශ්‍රී ලාංකික උරුමය හැඳින්වෙන එය රැකගැනීමට ක්‍රියා කරයි.</p>	<p>5.1 සියලු ජීවීන් කෙරෙහි සහකම්පනයෙන් ක්‍රියා කරයි.</p> <p>5.2 ස්වභාව සෞන්දර්යය ආස්වාදනය කරමින් වෘක්ෂලතා සංරක්ෂණයට දායක වෙයි.</p>	<p>සබ්බාදිසා අනුපරිගමිම වේතසා(කෝසලසංයුක්ත)</p> <p>රුක් රෝපණය සහ සංරක්ෂණය වෘක්ෂ විනාශයේ ආදීනව</p>
	<p>6.1 දෙවන ධර්ම සංගායනාව අධ්‍යයනය කර එමගින් ශාසනය සුරක්ෂිත කිරීම සඳහා ගැනුණු පියවර සහ අර්බුද නිරාකරණයට අදාළ සංගායනා ක්‍රමවේද යොදා ගත හැකි ආකාරය විමසා බලයි.</p> <p>6.2 දළදා පුරාවෘත්තය ඉගෙන ඒවා බැඳුණු පුද සිරිත් සුරැකීමට දායක වෙයි.</p>	<p>දෙවන ධර්ම සංගායනාව</p> <p>දළදා වහන්සේ</p>

<p>07. ශ්‍රී ලාංකික බෞද්ධ අන්‍යෝන්‍යය සුරකිමින් සාමයෙන් හා සහජීවනයෙන් කටයුතු කරයි.</p>	<p>7.1 ආගමික සහජීවනයෙන් කටයුතු කරමින් තම අන්‍යෝන්‍යව රැක ගැනීමට ක්‍රියා කරයි.</p>	<p>බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ආගමික සහනශීලතාව (උපාලි සූත්‍රය, උදුම්බරික සීහනාද සූත්‍රය, සකුළුදාසී සූත්‍රය)</p>
<p>08. බෞද්ධ ආර්ථික හා රාජ්‍ය පාලන වින්තනය හැඳින් ගෙන ඒ අනුව ක්‍රියා කරයි.</p>	<p>8.1 දසරාජ ධර්ම අධ්‍යයනය කොට දැහැමි නායකත්ව ලක්ෂණ ගොඩනගා ගැනීමට ක්‍රියා කරයි.</p>	<p>දසරාජ ධර්ම</p>
<p>09. සුසමාහිත සමබර පෞරුෂයක් ගොඩනගා ගනියි.</p>	<p>8.2 ධනෝපායනයෙහි දී ප්‍රඥාවෙන් සහ උත්සාහයෙන් ක්‍රියා කිරීමේ අවශ්‍යතාව පිළිබඳ බෞද්ධ ඉගැන්වීම් පිළිගෙන ක්‍රියා කරයි.</p>	<p>දියුණුවේ මග (චූල්ල සෙට්ඨී ජාතකය ඇසුරෙන්)</p>
<p>09. සුසමාහිත සමබර පෞරුෂයක් ගොඩනගා ගනියි.</p>	<p>9.1 කණ්ඩායම් හැඟීමෙන්, වගකීමෙන් සහ උපාය කෞශල්‍යයෙන් යුතුව නිවැරදි තීරණ ගෙන ක්‍රියා කරයි.</p>	<p>වණ්ණුපථ ජාතකය (කණ්ඩායම් හැඟීම, වගකීම, නායකත්වය සහ උපාය කෞශල්‍යය)</p>
<p>10. නිර්වාණය අරමුණු කොටගෙන ආර්ය මාර්ගයේ ගමන් කරයි.</p>	<p>10.1 ලෝකික ලෝකෝත්තර දියුණුව සඳහා නිවැරදි දැක්මක් ඇතිව කායික, වාචසික, මානසික ක්‍රියාවන් හි නිරත වෙයි.</p>	<p>මහා මංගල සූත්‍රය</p>

ඉගෙනුම් - ඉගැන්වීම් ක්‍රමවේදය

8.2.1 හැඳින්වීම

බුදු දහමෙහි ඉගෙනුම් - ඉගැන්වීම් ක්‍රමවේදයක්, ශාස්තෘ වූ බුදුරදුන් ජීවමාන වැඩ සිටියදී ම විවිධාකාරයෙන් භාවිත කොට නිශ්චිත ප්‍රතිඵල විධිමත්ව ලබා ගත් අයුරු පැහැදිලි ව දක්නට ඇත. මෙම පාඨමාලාවට අදාළ ඉගෙනුම් - ඉගැන්වීම් ක්‍රමවේදය තීරණය කිරීමේ දී ගවේෂණය පදනම් කර ගෙන සිසු නිපුණතා ගොඩනැගීමට හැකි වන පරිදි ඉගෙනුම් - ඉගැන්වීම් ක්‍රියාකාරකම් සැලසුම් කිරීම කෙරෙහි වැඩි අවධානය යොමු කර ඇත. නිපුණතා පාදක අධ්‍යාපනය සඳහා මෙසේ සුදානම්වීමේ දී ගුරු භූමිකාවේ ද පැහැදිලි වෙනසකින් යුත් කැපවීමක් අපේක්ෂා කෙරේ. ඉගෙනුම්ලාභීන් ද ප්‍රබෝධාත්මකව සක්‍රිය වන අතර අධිකාරී මෙහෙයවීමකින් තොර ව ශිෂ්‍ය කේන්ද්‍රීයත්වයට නිසැකවම පත්වනු ඇත.

ඇත අතීතයේ සිට අපේ පන්ති කාමරවල බහුල ව ක්‍රියාත්මක වූ සාම්ප්‍රදායික සම්ප්‍රේෂණ භූමිකාව හා පසු කාලීනව හඳුන්වා දෙනු ලැබූ ගනුදෙනු භූමිකාව වර්තමාන පන්ති කාමර තුළ තවමත් කැපී පෙනේ. පාසල් හැර යන දරු දැරියන්ගේ වින්තන කුසලතා, පුද්ගල කුසලතා හා සමාජ කුසලතාවල අද දක්නට ලැබෙන පිරිහීම පිළිබඳ සලකා බලන විට ඉගෙනුම් - ඉගැන්වීම් ක්‍රමවේදය සංවර්ධනය විය යුතු බවත් එය සිදුවිය යුතු ආකාරයක් හඳුනා ගැනීම අපහසු නොවේ.

සම්ප්‍රේෂණ ගුරු භූමිකාවේ දී සිසුන් උගත යුතු සියල්ල දන්නා අයෙකු ලෙස ගුරුවරයා පිළිගැනෙන අතර සිසුන් ඒ කිසිවක් නොදන්නා අය ලෙස සලකා ඔවුන් වෙත දැනුම සම්ප්‍රේෂණය කිරීම ගුරු කාර්යය බවට පත් වී තිබේ. ගුරුවරයාගෙන් සිසුන්ට දැනුම ගලා යාමට පමණක් සීමාවන දේශන මුහුණුවරක් ගන්නා මෙම ඉගෙනුම් - ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය සිසු වින්තනය අවදි කිරීමට හෝ සිසුන්ගේ පෞද්ගලික හා සමාජ කුසලතා සංවර්ධනය කිරීමට හෝ ප්‍රමාණවත් ව දායක නොවේ.

ගුරුවරයා පන්තිය සමග ඇති කර ගන්නා දෙබස ගනුදෙනු භූමිකාවේ ආරම්භක අවස්ථාව වේ. ගුරුවරයාගෙන් පන්තියට හා පන්තියෙන් ගුරුවරයාට ගලා යන අදහස්වලට අමතර ව සිසු - සිසු අන්තර් ක්‍රියා ද පසු ව ඇති වීම නිසා මෙම දෙබස සංවාදයකට පෙරළේ. දන්නා දෙයින් නොදන්නා දෙයට, සරල දෙයින් සංකීර්ණ දෙයට මෙන් ද සංයුක්ත දෙයින් වියුක්ත දෙයට සිසුන් ගෙන යාම සඳහා ගුරුවරයා දිගින් දිගටම ප්‍රශ්නකරණයේ නිරත වේ.

නිපුණතා පාදක අධ්‍යාපනයේ දී ශිෂ්‍ය කාර්යයන් ප්‍රබල ස්ථානයක් ගන්නා අතර පන්තියේ සෑම ළමයෙකු ම ඒ ඒ නිපුණතාව සම්බන්ධ ව අඩු තරමින් ආසන්න ප්‍රවීණතාවට හෝ ගෙන ඒමට මැදිහත්වන සම්පත් දායකයකුගේ තත්වයට ගුරුවරයා පත්වේ. ඉගෙනුමට අවශ්‍ය උපකරණ හා අනෙකුත් පහස්කම් සහිත ඉගෙනුම් පරිසරයක් සැලසුම් කිරීම, සිසුන් ඉගෙන ගන්නා අයුරු සමීප ව නිරීක්ෂණය කිරීම, ශිෂ්‍ය හැකියා හා නොහැකියා හඳුනා ගැනීම, අවශ්‍ය ඉදිරි පෝෂණ හා ප්‍රතිපෝෂණ ලබා දෙමින් සිසුන්ගේ ඉගෙනුම ප්‍රවර්ධනය කිරීම මෙන් ම පන්තිකාමරයෙන් බැහැරව ඉගෙනුම හා ඉගැන්වීම් දීර්ඝ කිරීම සඳහා සුදුසු උපකරණ සකස් කිරීම ද මෙහි දී ගුරුවරයාගෙන් ඉටු විය යුතු මූලික කාර්යයන් වේ. යථෝක්ත ගුරු කාර්යභාරය ඇසුරු කොට ගත් ගුරු භූමිකාව පරිණාමන භූමිකාව ලෙස නම් කර තිබේ.

මෙම පාඨ මාර්ගයේ පළමු කොටස මගින් හඳුන්වා දෙනු ලබන විස්තරාත්මක විෂය මාලාව ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා යොදාගත හැකි ක්‍රියාකාරකම් සන්නතිය එහි දෙවැනි කොටසට ඇතුළත් කර ඇත. මේ සෑම ක්‍රියාකාරකමක් ම අඩු තරමින් පියවර තුනක් ඇතුළත් වන පරිදි සංවර්ධනය කර තිබේ. ක්‍රියාකාරකම්වල පළමු වන පියවර මගින් සිසුන් ඉගෙනුමට සම්බන්ධ කර ගැනීමට අපේක්ෂා කරනු ලැබේ. එබැවින් මෙම පියවර, සම්බන්ධ කර ගැනීමේ පියවර හෙවත් ප්‍රවේශය වශයෙන් හඳුන්වනු ලැබේ. මෙහි ආරම්භයක් ලෙස ගුරුවරයා ගනුදෙනු භූමිකාවේ ලක්ෂණ ප්‍රදර්ශනය කරමින් සිසුන් සමග දෙබසකට මුල පුරයි. පසුව සංවාදයකට පරිවර්තනය විය හැකි මේ දෙබස යටතේ ගවේෂණයේ යෙදීමෙන්

සිසුන් සංවර්ධනය කරගත යුතු මූලික නිපුණතා හා සම්බන්ධ පෙර දැනුම සිහිපත් කර ගැනීමටත්, ක්‍රියාකාරකම්වල ඉදිරිය පිළිබඳ ඉහි ලබා ගැනීමටත් සිසුන්ට අවස්ථාව සැලසේ. මෙම අදහස් හුවමාරුව සඳහා යොදා ගත හැකි උපක්‍රම රාශියක් ගුරුවරයා සතුව ඇත. ප්‍රශ්න ඉදිරිපත් කිරීම / පින්තූර, පුවත් පත් දැන්වීම් හා සැණ පත් වැනි උත්තේජක යොදා ගැනීම / ගැටලු, ප්‍රශ්නලිකා හෝ සිද්ධි අධ්‍යයන භාවිතය / දෙබස්, භූමිකා රංගන, කවි, ගීත, ගාථා ආදර්ශන සෘජුව හෝ ශ්‍රව්‍ය පට හෝ දෘශ්‍ය පට ඇසුරෙන් යොදා ගැනීම මෙවන් උපක්‍රම කිහිපයකි. පහත සඳහන් අරමුණු තුන සාක්ෂාත් කර ගැනීමට ප්‍රවේශයක් ලබා ගැනීම සඳහා පළමු පියවර ක්‍රියාත්මක විය යුතුය.

පන්තියේ අවධානය දිනා ගැනීම

අවශ්‍ය පෙර දැනුම සිහිපත් කර ගැනීමට සිසුන්ට අවස්ථාව ලබා දීම

ක්‍රියාකාරකමේ දෙවැනි පියවර යටතේ සිසුන් යොමු කිරීමට අපේක්ෂා කරන ගවේෂණයේ මූලිකාංග සිසුන්ට හඳුන්වා දීම

ක්‍රියාකාරකමේ දෙවැනි පියවර සැලසුම් කර ඇත්තේ ගවේෂණය සඳහා සිසුන්ට අවස්ථාව ලබා දීමටය. සිසුන් ගවේෂණයේ යෙදෙන්නේ ඒ සඳහා සුවිශේෂ ව සකස් කරන ලද උපදෙස් පත්‍රිකාවක් පදනම් කර ගෙනය. ගැටලුවට සම්බන්ධ විවිධ පන්ති කණ්ඩායම් වශයෙන් ගවේෂණය කරමින් සහයෝගී ඉගෙනුම් යෙදීමට සිසුන්ට හැකිවන පරිදි මෙම ගවේෂණය සැලසුම් කිරීමට ගුරුවරයාට සිදු වේ. සපයා ඇති සම්පත් ද්‍රව්‍ය ප්‍රයෝජනයට ගනිමින්, සතිමත් බවෙන් යුතු ව කණ්ඩායම් සාකච්ඡා මෙහෙයවමින් සිසුන් ගවේෂණයේ නිරතවීම මෙම පියවරේ වැදගත් ලක්ෂණ කිහිපයක් වේ. කාලයක් තිස්සේ එබඳු කණ්ඩායම් ක්‍රියාකාරකම්වල නිරත වීම නිසා ස්වයං විනය, අන්‍යයන්ට සවන් දීම, අන්‍යයන් සමග සහයෝගයෙන් වැඩ කිරීම, ඔවුන්ට උදවු වීම, කාල කළමනාකරණය, ගුණාත්මක බවෙන් ඉහළ නිපැයුම් ලබා ගැනීම, අවංක බව ආදී සාමාන්‍ය ජීවිතයට අවශ්‍ය වැදගත් කුසලතා රැසක් සංවර්ධනය කර ගැනීමට ද සිසුන්ට හැකියාව ලැබේ.

සිසුන් ගවේෂණය සඳහා යොමු කිරීමේ දී කණ්ඩායම් ප්‍රමාණය ගුරුවරයා විසින් තීරණය කළ ද එම ශිෂ්‍ය කණ්ඩායම්වල නායකත්වය පිරිනැමීම පිළිබඳ තීරණ ගැනීමෙන් ගුරුවරයා වැළකී සිටිය යුතු අතර සිසුන් අතරින් නායකයන් මතු වීමට අවශ්‍ය පසුබිම පමණක් මැනවින් සුදානම් කළ යුතුය. සැඟවුණ හැකියා පදනම් කර ගනිමින් අවස්ථාවෙන්විත ව නායකත්වය ගැනීමේ වරප්‍රසාදය මේ අනුව සිසුන්ට හිමි වේ.

ක්‍රියාකාරකමේ තුන්වන පියවරේ දී සෑම කුඩා කණ්ඩායමකට ම තම ගවේෂණ ප්‍රතිඵල අන් අයගේ දැන ගැනීම සඳහා ඉදිරිපත් කිරීමට අවස්ථාව සැලසේ. මෙහි දී ගුරුවරයා කළ යුත්තේ සමූහ ඉදිරිපත් කිරීම් සඳහා සිසුන් දිරිමත් කිරීමයි. සෑම සාමාජිකයෙකුට ම වගකීම් පැවරෙන පරිදි ඉදිරිපත් කිරීම් සැලසුම් කිරීමට සිසුන් මෙහෙය වීම ද වැඩදායකය. සිසු අනාවරණ පැහැදිලි කිරීම හා සම්බන්ධ මෙම පියවරේ වැදගත් ලක්ෂණයක් වන්නේ අපේ පන්තිකාමර තුළ නිතර ඇසෙන ගුරු කථනය වෙනුවට සිසු හඬ මතු වීමට අවස්ථා සම්පාදනය වී තිබීමය.

ක්‍රියාකාරකම්වල තෙවන පියවරේ දී සොයාගැනීම් වැඩිදියුණු කිරීමට නැතිනම් විස්තාරණයට සෙසු කණ්ඩායම්වල සිසුන් ද යොමු කිරීම අවශ්‍ය වේ. එක් එක් කණ්ඩායම ඔවුන්ගේ ඉදිරිපත් කිරීම් අවසන් කළ පසු ඒ පිළිබඳ සංවර්ධනාත්මක යෝජනා මතු කිරීමට ඉදිරිපත් කළ කණ්ඩායමේ සිසුන්ට පළමුව ද අනෙක් කණ්ඩායම්වල සිසුන්ට දෙවනුව ව ද අවස්ථාව ලබා දීමෙන් මෙය සිදු කෙරේ. කෙසේ වෙතත් අවසාන සමාලෝචනයෙහි වගකීම ගුරුවරයාටය. සිසුන් නිරත වූ ගවේෂණයට අදාළ වැදගත් කරුණු සියල්ල පැහැදිලි වන සේත් සංකල්ප හා න්‍යායන් පිළිබඳ නිවැරදි අවබෝධය සිසුන් තුළ තහවුරුවන සේත් මෙම සමාලෝචනය සිදු කිරීම ගුරුවරයාගෙන් අපේක්ෂා කෙරේ.

පන්ති කාමර ඉගෙනුම් - ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය අපේක්ෂිත ආකාරයෙන් සාර්ථක ව ඉටු වන්නේ දැයි නිරතුරු ව සොයා බැලීම මෙම ක්‍රම වේදය යටතේ ගුරුවරුන් සතු ප්‍රධාන වගකීමකි. මේ සඳහා තක්සේරුකරණය හා ඇගයීම යොදා ගත යුතු අතර ඒ සඳහා ප්‍රමාණවත් ඉඩකඩ ඉගෙනුම් - ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය තුළ දී ම ලබා ගැනීමට සැලසුම් ගත ක්‍රියාකාරකම් ගුරුවරයාට අවස්ථාව සලසා දේ. ක්‍රියාකාරකමේ දෙවන පියවර යටතේ සිසුන් ගවේෂණයේ යෙදෙන විට තක්සේරුවටත් ක්‍රියාකිරීමේ තෙවන පියවර යටතේ සිසුන් පැහැදිලි කිරීම් හා විස්තාරණයට යොමු වන විට ඇගයීමටත් ගුරුවරයාට ඉඩ තිබේ.

මේ දක්වා විස්තර කරන ලද ඉගෙනුම් - ඉගැන්වීම් ක්‍රම වේදය පරිණාමන භූමිකාව ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ගුරුවරයා යොමු කරවයි. මෙහි දී කණ්ඩායම් ගවේෂණයට මුල් තැන ලැබෙන අතර ගනුදෙනුව, සංවාදය හා කෙටි දේශන සඳහා ද ගුරුවරයාට අවකාශ සැලසේ. ප්‍රවේශ පියවරේ දී ගනුදෙනුවට හා සංවාදයට අවස්ථා ඇති අතර අවසාන පියවරේ සමාලෝචනය යටතේ කෙටි දෙසුමකට හා සංකල්ප තහවුරු කිරීමට ගුරුවරයාට ඉඩ ඇත. නව සහසූකයේ පළමු විෂය මාලා ප්‍රතිසංස්කරණය යටතේ ඉදිරිපත් වන මෙම විෂය මාලාව හා සම්බන්ධ ඉගෙනුම් - ඉගැන්වීම් ක්‍රමවේදය සංවර්ධනය කිරීමේ දී පරිණාමන ගුරු භූමිකාවට අමතර ව සම්ප්‍රේෂණ හා ගනුදෙනු ගුරු භූමිකාවන්ට අදාළ වැදගත් ලක්ෂණ ගැන ද සැලකිලිමත් වීම මෙම ක්‍රමවේදයේ විශේෂත්වය ලෙස සඳහන් කළ හැකි වේ.

බුද්ධ ධර්මය විෂය තුළ දහම ආධ්‍යාත්මිකරණය කොට දැහැමි ක්‍රියාකාරකම් සන්තතියක් සමස්ත ජීවිත උරුමයක් සේ උත්පාදනය කිරීම සඳහා මෙම නිපුණතා පාදක ඉගෙනුම් - ඉගැන්වීම් ක්‍රමවේදය වඩාත් ඉවහල් වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. බුදුරදුන් විසින් රාහුල හිමියන්, චුල්ලපන්ථක හිමියන්, කිසාගෝතමියන් වෙත සඳහම් ප්‍රත්‍යක්ෂය සඳහා ක්‍රියාකාරකම් පාදක ඉගෙනුම් ක්‍රමවේදය මෙයින් වසර දෙදහස් පන්සිය පනහකට පෙර ද භාවිත කර ඇති අතර අරමුණු සාධනය සඳහා දේශන ආදී ක්‍රමවේදයන් ද උචිත අයුරින් යොදා ගෙන ඇති බව ද අමතක කළ නොහැක. මෙම ඉගෙනුම් - ඉගැන්වීම් ක්‍රමවේදය තුළ සියල්ල අන්තර්ගත වී ඇත.

8.2 පාසල් ප්‍රතිපත්ති සහ වැඩ සටහන්

බුද්ධ ධර්මය විෂයය පාසලෙහි ඉගැන්වීමේ දී බුදු දහමේ සමස්ත අර්ථ ක්‍රියාකාරිත්වය අමතක නොකොට ප්‍රමුඛත්වය ලබා දිය යුතුය. පුද්ගල වර්ත සංවර්ධනයටත්, සමාජ සුසංයමයත් ගොඩනැගෙන පරමාදර්ශී ඒකකය ලෙස බුද්ධ ධර්ම විෂය භාර ගුරුභවතුන් ක්‍රියා කළ යුතු වන අතර පාසල තුළ දැහැමි බව අගයන නිරන්තර පැවැත්මක් සනාථ විය යුතුය. බෞද්ධ සංකේතයක් ලෙස බුදු මැදුරක් හෝ බුද්ධ ප්‍රතිමාවක් හෝ තිබීම මැනවයි යෝජනා කරන අතරම බුද්ධ ධර්ම විෂයය ඉගැන්වීම සඳහා විෂය පන්ති කාමරයක් වෙන් ව තිබීම ද වඩාත් ඉහළ ආයෝජනයක් කරගත හැක. පන්ති කාමරයෙන් බැහැර ව විෂය සමගාමී වූ බෞද්ධාගමික ක්‍රියාකාරකම් සැබෑ හැඟීමකින් ඉටු කෙරෙන නායකත්ව ආදර්ශයක් පාසල තළ නිර්මාණය විය යුතුය. උදාහරණයක් ලෙස බෞද්ධ ආගමික වතාවත් කරන අවස්ථාවක එම අවස්ථාවේ ප්‍රධානියා ලෙස බෞද්ධ වතාවත් කරන අයෙකු පෙනී සිට නිවැරදි ඉරියව් පවත්වමින් සැමට ආදර්ශයක් සැපයිය යුතුය.

පාසලෙහි දෛනික ආරම්භය, විවේකයෙන් පසු කාලවිච්ඡේදයේ ආරම්භය සහ දෛනික කටයුතු අවසන් අවස්ථාවන්ට ආගමික ක්‍රියාකාරකම් යොදා ගැනීමක්, මාසික ව, වාර්ෂික ව විශේෂ බෞද්ධ ආගමික ක්‍රියාකාරකම් ළමුන්ට මූලිකත්වය දෙමින් සැලසුම් කිරීමක් අවශ්‍ය ය.

අධ්‍යාපන වාරිකා
පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති
දැනුම මිනුම, විත්‍ර ප්‍රදර්ශන
බිත්ති පුවත්පත්, වාර ප්‍රකාශන
ධර්ම දේශනා. භාවනා වැඩමුළු, පිරිත් පිංකම්, දාන පිරිනැමීම්, ග්‍රමදාන,
අසරණ සරණ සේවා ආදිය උදාහරණ ලෙස දැක්විය හැකිය.

මේ සියලු ක්‍රියාකාරකම් තුළින් මානව වර්ගයා වෙත පමණක් නොව සමස්ත විශ්වය වෙත සිද්ධ කරනු ලබන අර්ථයක්, යහපතක් සහිත ඉගෙනුම්ලාභීන් පිරිසක් බිහි කිරීම ප්‍රතිපත්තිය කොට සැලසුම් සකස් කිරීම විශිෂ්ට ලෙස බුද්ධ ධර්ම විෂය පාසල තුළ ආයෝජනය කිරීමක් වනු ඇත.